

Correctievoorschrift VWO

2009

tijdvak 1

management & organisatie

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
  - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 67 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van twee punten per opgave.

4 Beoordelingsmodel

Opgave 1

---

1 maximumscore 3

$$\bullet E_{1-1-2014} = 12.500 \times \frac{1,0425 \times (1,0425^6 - 1)}{0,0425} = 86.980,94 \quad 2$$

$$\bullet E_{1-1-2015} = 86.980,94 \times 1,0425 = \text{€ } 90.677,63 \quad 1$$

2 maximumscore 3

$$\bullet C_{1-1-2015} = 10.000 \times \frac{(1 - 1,0425^{-10})}{0,0425} + 10.000 = \text{€ } 90.108,87 \quad 2$$

- de stortingen van € 12.500,- zijn groot genoeg (€ 90.677,63 > € 90.108,87) 1

Opgave 2

---

3 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is (twee van de volgende):

- Het is een relatief nieuw product dat extra aandacht en ondersteuning nodig heeft.
- Het “groene dak” heeft een hoge PR waarde (maatschappelijk verantwoord dat afstraalt op de overige activiteiten).
- Het is een groeimarkt (lange levensduur; warmte-isolerend; mooi aanzicht)

4 maximumscore 2

Directe kosten hebben een oorzakelijk verband met het product en kunnen rechtstreeks in de kostprijs van het product worden opgenomen; indirecte kosten hebben dit oorzakelijk verband niet en worden via een opslag op de directe kosten in de kostprijs van het product opgenomen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

5 maximumscore 1
 $1.650.000 \times 0,55 = 907.500$

$$\frac{907.500}{2.268.750} \times 100\% = 40\%$$

6 maximumscore 1
 $1.650.000 \times 0,45 = 742.500$

$$\frac{742.500}{1.485.000} \times 100\% = 50\%$$

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 6

omschrijving	aantal	prijs per eenheid	loonkosten	materiaalkosten	externe kosten	totale kosten
A. Externe inhuur						
- huur steiger en beveiliging					€ 3.000	
- afvoer en verwerking afval					€ 1.500	
B. Sloopwerkzaamheden						
- werkdagen	2	€ 2.240	€ 4.480			
C. Voorbereidende werkzaamheden						
- werkdagen	1	€ 2.240	€ 2.240			
- luchtdoorvoeren in stuks	4	€ 200		€ 800		
- isolatiemateriaal in m ²	500	€ 5		€ 2.500		
D. Afrondende werkzaamheden						
- werkdagen	3	€ 2.240	€ 6.720			
- dakbedekking in m ²	500	€ 10		€ 5.000		
- regenpijpen plaatsen	10	€ 50		€ 500		
som van de directe kosten			€ 13.440	€ 8.800	€ 4.500	€ 26.740
opslag indirecte loonkosten			€ 5.376			€ 5.376
opslag indirecte materiaalkosten				€ 4.400		€ 4.400
totale constructiekostprijs						€ 36.516
garantievoorziening						€ 3.651,60
totale standaardkostprijs						€ 40.167,60
winstopslag						€ 8.033,52
offerteprijs exclusief 19% btw						€ 48.201,12
19% btw						€ 9.158,21
offerteprijs inclusief 19% btw						€ 57.359,33

Opmerking

Deelscores:

- € 26.740,- 2
- € 36.516,- 1
- € 40.167,60 1
- € 48.201,12 1
- € 57.359,33 1

8 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

in verband met mogelijke uitgaven aan garantieverplichtingen (die wel voorzienbaar zijn, maar waarvan de omvang niet vaststaat).

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

9 maximumscore 2

$$65.450 - \frac{110}{120} \times 65.450 = \text{€ } 5.454,17$$

Opgave 3

10 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- vooruitbetaalde bedragen;
- nog te ontvangen bedragen.

11 maximumscore 3

$$\text{current ratio: } \frac{0,4 + 0,9 + 0,1 + 0,2 + 0,3}{0,5 + 0,65 + 0,35 + 1,3} = \frac{1,9}{2,8} = 0,68$$

$$\text{quick ratio} = \frac{1,9 - 0,9}{2,8} = 0,36$$

$$\text{solvabiliteit} = \frac{2,5 + 0,6 + 0,1}{2,5 + 0,5 + 0,65 + 0,35 + 1,3} = \frac{3,2}{5,3} = 0,60$$

12 maximumscore 1

De huisbankier verhoogt het rentepercentage, omdat er minstens één kengetal niet voldoet aan de minimale waarde.

13 maximumscore 3

maatregel	quick ratio			solvabiliteit			conclusie
	Vlottende activa inclusief liquide middelen en exclusief voorraden	kvv	verandering	ev	vv	verandering	
1	gelijk	neemt af	verbetert	gelijk	gelijk	gelijk	nee
2	gelijk	neemt af	verbetert	gelijk	neemt af	verbetert	ja
3	gelijk	gelijk	geen	gelijk	gelijk	geen	nee

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4

---

14 maximumscore 1

Het lang indirecte distributiekanaal, want er is sprake van een groothandel die levert aan Nopkens als detaillist.

15 maximumscore 2

(Voor alle typen geldt een dekkingsbijdrage van 70% van de verkoopprijs).

$$\text{Break-evenomzet} = \frac{175.000}{70\%} = \text{€ } 250.000,-$$

16 maximumscore 2

Toevoegen van de Toulouse aan het assortiment betekent waarschijnlijk minder verkopen van de andere typen. Er is dus minder kans op het terugverdienen van de constante kosten van de andere typen.

17 maximumscore 3

- Toename van de dekkingsbijdrage: $260 \times (500 - 100 - 50) = 91.000$ 1
- Terug te verdienen constante kosten: $(15\% + 12\%) \times 175.000 = 47.250$ 1
- Nopkens voegt de Toulouse aan het assortiment toe want er is een positieve bijdrage aan het resultaat van € 43.750,- 1

Opgave 5

---

18 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- het risico wordt voor een deel afgewenteld op ingehuurde producenten;
- lagere kosten.

19 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- ook de distributie wordt uitbesteed;
- er zijn online verkopen.

20 maximumscore 2

$$\frac{0,86 \times 0,93 \times 720}{1.799,55} \times 100\% = 32\%$$

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

21 maximumscore 2

Stijging van de omzet in 2004 ten opzichte van 2003: 54%
 Stijging van de omzet in 2005 ten opzichte van 2004: 275%
 Groeifase, want de procentuele stijging van de omzet is in 2005 groter dan die in 2004.

22 maximumscore 2

omzet 2005: $720.000.000 \times 0,86 = 619.200.000,-$

gemiddelde prijs in 2005: $\frac{619.200.000}{1.688.000} = \text{€ } 366,82$

de daling: $\frac{465 - 366,82}{465} \times 100\% = 21\%$

23 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is (twee van de volgende):

- toenemende concurrentie;
- dalende productiekosten;
- dalende distributiekosten.

24 maximumscore 4

Aantal geplaatste aandelen:

$\frac{21.456.000}{0,20} =$	107.280.000 stuks	
Naar oude eigenaren	<u>100.000.000 stuks</u>	
Rest	7.280.000 stuks	
Naar bank	<u>627.341 stuks</u>	
• Emissie	6.652.659 stuks	2
• Agio: $\frac{115.091.000}{6.652.659} = 17,30$ per aandeel		1
• Emissiekoers: $17,30 + 0,20 = \text{€ } 17,50$		1

25 maximumscore 2

Beurswaarde TeleAtlas	2.900.000.000	
Reeds in bezit $0,28 \times 2.900.000$	<u>812.000.000</u>	
• Rest	2.088.000.000	1
Beschikbare liquide middelen		
$437.801.000 - 100.000.000$	<u>337.801.000</u>	
• Nog aan te trekken vermogen	€ 1.750.199.000	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

26 maximumscore 3

Nog aan te trekken vermogen		1.750.199.000
Eigen Vermogen	550.790.000	
Vreemd Vermogen	<u>352.178.000</u>	
Leenruimte		<u>198.612.000</u>

Aanvullend aan te trekken: 1.551.587.000

- Evenredig verdelen over EV en VV ($2 \times 775.793.500$) 2
- $\frac{775.793.500}{52,50} = 14.777.019$ aandelen 1

27 maximumscore 1

Ja, ondanks de uitgifte van 14.777.019 nieuwe aandelen en de eerdere geëmitteerde aandelen (7.280.000) behouden de oude aandeelhouders met 100 miljoen aandelen (ruim) het meerderheidsbelang.

Opgave 6

28 maximumscore 3

uitgaven bij lineaire aflossing:

$$\text{aflossing: } 3 \times \frac{30.000}{10 \times 12} = 750$$

$$\text{interest: } \frac{1}{12} \times 6,5\% \times (30.000 + 29.750 + 29.500) = \underline{483,44}$$

- 1.233,44 2

uitgaven bij aflossing met behulp van annuïteiten: $3 \times 337,81 = \text{€ } 1.013,43$

- lineaire aflossing leidt tot de hoogste uitgaven 1

29 maximumscore 1

Productief krediet, want het botenverhuurbedrijf gebruikt de lening(en) voor productieve doeleinden.

30 maximumscore 2

te betalen interest bij annuïteitenlening:

$$10 \times 12 \times 337,81 - 30.000 = \text{€ } 10.537,20$$

Opgave 7

---

31 maximumscore 2

$$\text{prijsverschil: } \left(7,50 - \frac{\frac{100}{119} \times 243.950}{29.000} \right) \times 29.000 = \text{€ } 12.500,- \text{ voordelig}$$

32 maximumscore 2

$$\text{efficiencyverschil: } (7.400 \times 4 - 30.000) \times 7,50 = \text{€ } 3.000,- \text{ nadelig}$$

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 3 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

---

bron 1	Wijers Dakbedekkingen
bron 6	Tom Tom annual report 2005 (vertaald uit het Engels en aangepast)
bron 7	Tom Tom annual report 2005 (vertaald uit het Engels en aangepast)
bron 8	Tom Tom annual report 2005 en 2006 (vertaald uit het Engels en aangepast)